

Sygn. akt IV U 892/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 stycznia 2018 r.

Sąd Okręgowy w Zielonej Górze, IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Bogusław Łój

Protokolant: stażysta Joanna Dejemaska vel Dej

po rozpoznaniu w dniu 11 stycznia 2018 r. w Zielonej Górze

sprawy z odwołania **T. J.**

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

z dnia 03-02-2017 r. znak (...)

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.**

o przyznanie emerytury

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy T. J. prawo do emerytury poczynając od 11.05.2016 r.

SSO Bogusław Łój

Sygn. akt IV U 892/17

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 03.02.2017r., znak (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił T. J. prawa do emerytury przy obniżonym wieku emerytalnym z uwagi na niewykazanie przez wnioskodawcę na dzień 01.01.1999 r. 15 lat pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze oraz przystąpienie do otwartego funduszu emerytalnego i niezłożenie przez wnioskodawcę wniosku o przekazanie zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym na dochody budżetu państwa.

Wnioskodawca T. J. w odwołaniu od powyższej decyzji domagał się uwzględnienia do stażu pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie (...) w N. S., od 01.08.1979 r. do 05.02.1988 r.

Na okoliczność wykonywanych prac wnioskodawca wniósł o dopuszczenie dowodu z zeznań świadków

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o oddalenie odwołania, podtrzymując twierdzenia zawarte w motywach zaskarżonej decyzji.

Organ rentowy wskazał, że do okresów pracy w szczególnych warunkach nie uwzględnił wnioskodawcy okresu zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie (...) od 01.08.1979 r. do 05.02.1988 r. z uwagi na to, że w świadectwie pracy z dnia 30.08.2001 r. podano błędne stanowisko pracy oraz nie został określony charakter pracy w szczególnych warunkach.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca T. J., urodzony (...), z zawodu kierowca, we wniosku z dnia 11.05.2016 r. domagał się ustalenia prawa do emerytury przewidzianej przepisem art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 1383).

Wnioskodawca wniósł o wykreślenie go z rejestru członków otwartych funduszy emerytalnych i jednocześnie o przekazanie do budżetu państwa – zgodnie z obowiązującymi przepisami – środków pieniężnych zgromadzonych na jego rachunku w otwartym funduszu emerytalnym. (k. 14 i 64 akt sąd.)

W dacie zgłoszenia wnioskodawca pozostawał zatrudniony w spółce (...) (...) sp. j. T. W..

Organ rentowy przyjął, że na dzień 01.01.1999 r. wnioskodawca udowodnił okresy składkowe i nieskładkowe w wymiarze 25 lat, 11 miesięcy i 17 dni, w tym 11 lat i 25 dni stażu pracy wykonywanej w szczególnych warunkach.

okoliczności niesporne

dowód: akta emerytalne wnioskodawcy

W okresie od 01.08.1979 r. do 05.02.1988 r. wnioskodawca T. J. zatrudniony był w (...) Przedsiębiorstwie (...) na stanowisku kierowcy.

Głównym przedmiotem działalności przedsiębiorstwa była produkcja pasz oraz dodatków do pasz dla zwierząt.

Wnioskodawca pracował jako kierowca samochodu ciężarowego o ciężarze powyżej 3,5 tony. Jeździł samochodem marki J. z naczepą i przewoził nim dodatki do pasz takie jak mączka kostna czy tłuszcz. Zakład posiadał dwie naczepy do J.- jedną do przewożenia paszy w workach, a drugą do przewożenia tłuszczu z zakładów utylizacyjnych.

Ubezpieczony pracował osiem lub więcej godzin dziennie. Nie zdarzało się aby jego czas pracy w ciągu dnia wynosił mniej niż 8 godzin.

Zakład posiadał również samochód osobowy, którym jeździł dyrektor oraz samochody Ż. i N.. Ż. i N. oraz samochód osobowy znajdowały się w części tak zwanej „dyrekcyjnej”, w samej wytwórni pasz były natomiast jedynie samochody powyżej 3,5 t. Były to przede wszystkim paszowozy oraz dwa S..

Odwołujący pracował jako kierowca samochodu ciężarowego powyżej 3,5 tony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy przez cały sporny okres zatrudnienia. Nie był przesuwany na inne stanowiska.

Zakład pracy nie wystawiał świadectw pracy w warunkach szczególnych.

dowód: zeznania wnioskodawcy T. J., k. 14 akt sąd.,

-zeznania świadka Z. M., k. 14v akt sąd.,

-zeznania świadka P. P., k. 14v akt sąd.

-zeznania świadka R. C. k. 59-59v akt sąd.

-akta osobowe wnioskodawcy, w tym świadectwo pracy z dnia 30.08.2001r., znajdujące się w aktach emerytalnych wnioskodawcy

T. J. posiada uprawnienia do kierowania pojazdami kategorii „C”, które uzyskał w dniu 09.11.2017 r.

dowód: prawo jazdy okazane Sądowi na posiedzeniu w dniu 08.11.2017 r., k. 39 akt sąd.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie okazało się uzasadnione.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie było ustalenie, czy wnioskodawca T. J. posiada wymagany staż 15 lat pracy świadczonej w warunkach szczególnych, od którego uzależnione jest prawo do emerytury przy obniżonym wieku emerytalnym, a w szczególności, czy nieuwzględniony przez organ rentowy okres zatrudnienia wnioskodawcy był okresem, w którym wnioskodawca wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Przepis art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz.U. z 2016 r., poz. 887; dalej jako: ustawa o emeryturach i rentach z FUS albo ustawa emerytalna) stanowi, iż ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40 tej ustawy, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn, tj. 15 lat pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze (przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., Nr 8, poz. 43);
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27, tj. co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, z zastrzeżeniem art. 27a.

Emerytura, o której mowa wyżej, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa (art. 184 ust. 2 ustawy emerytalnej).

Wiek emerytalny, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom tym przysługuje prawo do emerytury ustala się na podstawie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., Nr 8, poz. 43).

W myśl § 2 ust. 1 powołanego wyżej rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Reasumując, mężczyzna, będący pracownikiem zatrudnionym w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, może przejść na emeryturę w wieku 60 lat, pod warunkiem, że udowodnił wymagany okres składkowy i nieskładkowy - co najmniej 25 lat, w tym co najmniej 15-letni okres wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

W niniejszej sprawie bezspornym było, iż T. J. osiągnął wiek 60 lat i posiada 25-letni okres ubezpieczenia.

Okolicznością niesporną w sprawie było również, iż wnioskodawca w chwili złożenia wniosku o emeryturę wykazał ponad 11-letni okres pracy w warunkach szczególnych, w rozumieniu przepisów Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U.83.8.43 ze zm.).

W świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, za wiarygodne, zdaniem tut. Sądu, uznać należało także twierdzenie wnioskodawcy, iż w spornym okresie zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie (...) w okresie od dnia 01.08.1979 r. do 05.02.1988 r. wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy czynności zaliczane do prac w warunkach szczególnych, mimo tego, że nie przedłożył świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych.

W tym miejscu należy przy tym zauważyć, iż ubezpieczony jako strona faktycznie słabsza korzysta ze wzmożonej ochrony procesowej, którą gwarantują szczególne przepisy proceduralne dotyczące postępowania w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych zawarte w dziale III rozdziały 1 i 3 kpc.

Według art. 473 k.p.c. w postępowaniu przed sądem nie stosuje się żadnych ograniczeń dowodowych. Ten wyjątek od ogólnych zasad wynikających z art. 247 k.p.c. sprawia, że każdy fakt może być dowodzony wszelkimi środkami, które sąd uzna za pożądane i ich dopuszczenie za celowe. Sąd nie jest związany środkami dowodowymi określonymi dla dowodzenia przed organami rentowymi.

W związku z powyższym, w przypadku braku świadectwa, o którym mowa w § 2 ust. 2 powołanego wyżej rozporządzenia, czy też przy braku pełnych informacji w nim zawartych, okoliczność pracy w szczególnych warunkach, ubezpieczony może dowodzić wszelkimi innymi środkami dowodowymi zwłaszcza, gdy zakład pracy już nie istnieje i nie może potwierdzić bądź zaprzeczyć pracy w takich warunkach.

Sąd podzielił w tym względzie stanowisko Sądu Najwyższego, a wyrażone chociażby w uzasadnieniu wyroku z dnia 08.04.1999r. (II UKN 619/98, OSNP 2000/11/439, PiZS 1999/9/35, M.Prawn. 1999/12/9, OSNP-wkł. 1999/19/1, OSP 2002/2/26) czy w uchwale z 27.05.1985r. (III UZP 5/85, LEX nr 14635), w której SN przyjął wprost, iż „ W postępowaniu odwoławczym przed radami nadzorczymi oddziałów Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i okręgowymi sądami pracy i ubezpieczeń społecznych w sprawach o świadczenia emerytalno-rentowe dopuszczalne jest przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków na okoliczność zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, jeżeli zainteresowany wykaże, że nie może przedstawić zaświadczenia zakładu pracy z powodu likwidacji zakładu pracy lub zniszczenia dokumentów dotyczących takiego zatrudnienia. Przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków nie jest dopuszczalne w postępowaniu przed organem rentowym.”

W świetle powyższego, Sąd ustalenia w zakresie pracy wnioskodawcy w warunkach szczególnych w (...) Przedsiębiorstwie (...) w okresie od dnia 01.08.1979 r. do 05.02.1988r. poczynił w oparciu o zeznania świadków, akta osobowe wnioskodawcy, świadectwo pracy, częściową dokumentację potwierdzającą zatrudnienie oraz korespondującą z nimi zeznania samego ubezpieczonego.

Sąd przyjął jako w pełni wiarygodne zeznania świadków Z. M., P. P. i R. C., byłych współpracowników wnioskodawcy, którzy mieli z wnioskodawcą codzienny kontakt. Świadek Z. M. pracował wspólnie z wnioskodawcą w (...) Przedsiębiorstwie (...) w latach 1984-1988. Świadek pracowała jako technolog, kierownik zmiany wytwórni pasz. Natomiast świadkowie P. P. w latach 1968-2003 oraz R. C. w latach 1971-1986 byli zatrudnieni w tym samym przedsiębiorstwie co odwołujący jako kierowcy.

Świadkowie zgodnie zeznali, że wnioskodawca od początku zatrudnienia jeździł tylko samochodami ciężarowymi marki J. z przyczepami oraz paszowozami. Choć zakład pracy posiadał również inne samochody, niż ciężarowe, to wnioskodawca był kierowcą wyłącznie samochodów ciężarowych.

Zeznaniom świadków nie sposób odmówić wiarygodności, gdyż są one bardzo zbieżne w swej treści i spójne ze stanowiskiem wnioskodawcy wyrażonym w odwołaniu oraz jego zeznaniach w charakterze strony, a nadto pozwany nie przedstawił żadnych dowodów przeciwnych, wbrew zasadzie dowodowej wyrażonej w art.6 kc i 232 kpc.

Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy w pełni uzasadnia zatem twierdzenie, że wnioskodawca w okresie zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie (...) w okresie od dnia 01.08.1979 r. do 05.02.1988 - stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę kierowcy samochodu ciężarowego o ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, a zatem pracę kwalifikowaną jako praca w szczególnych warunkach wymienioną w wykazie A dziale VIII poz. 2 stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz. 43 ze zm).

Należy podkreślić, że dla oceny, czy pracownik pracował w szczególnych warunkach, nie ma istotnego znaczenia nazwa zajmowanego przez niego stanowiska, tylko rodzaj powierzony mu pracy. Praca w szczególnych warunkach

to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia z dnia 07.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (por. wyrok Sądu Najwyższego z 01.06.2010r., II UK 21/10, LEX nr 619638).

Znajdujące się w aktach rentowych wnioskodawcy świadectwo pracy obejmujące sporny okres oraz zachowana dokumentacja pracownicza, tj. opinia o pracowniku, lista płac, karta obiegu zmiany, umowę o pracę, wniosek o zwrot kosztów kursu na prawo jazdy, kwestionariusz osobowy, lista obecności, potwierdzenie zatrudnienia pracownika oraz świadectwo pracy z dnia 28.01.1988r., jednoznacznie wskazują na zajmowanie stanowiska kierowcy pojazdów samochodowych podczas spornego okresu.

Z uwagi na likwidację zakładu pracy wnioskodawca nie był w stanie przedłożyć świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach.

W świetle powyższego, jak również w świetle zasad logiki i doświadczenia życiowego sądu, iż w analogicznych zakładach pracy jak sporny, dominowały tzw. wielotonowe samochody ciężarowe i w związku z tym nie było potrzeby dokładnego opisywania w dokumentacji pracowniczej tonażu aut, którymi poruszał się wnioskodawca jako kierowca, bo wszystkie były powyżej 3,5 tony- sąd dał wiarę wnioskodawcy, iż pracując na w/w stanowisku, wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracę w warunkach szczególnych, bowiem był kierowcą samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony.

Zdaniem Sądu, niewydanie przez zakład pracy pracownikowi w nim zatrudnionemu świadectwa pracy w szczególnych warunkach, nie może nieść za sobą ujemnych dla niego skutków w zakresie prawa do wcześniejszej emerytury. Wnioskodawca dowiódł przed Sądem, iż w spornym okresie wykonywał pracę kwalifikowaną jako praca w szczególnych warunkach na podstawie zarządzenia resortowego i że pracę tę wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Wnioskodawca ma na dzień 1.01.1999 r. okres zatrudnienia w szczególnych warunkach 19 lat, 6 miesięcy, 4 dni (11 lat, 25 dni plus 8 lat, 6 miesiące, 4 dni).

W świetle powyższego uznać należało, że T. J. legitymuje się co najmniej 15-letnim okresem pracy wykonywanej w szczególnych warunkach i z tego tytułu, w świetle powołanych wyżej przepisów, spełnił wszystkie przesłanki do uzyskania emerytury.

Wobec powyższego, na podstawie powołanych wyżej przepisów oraz art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., Sąd orzekł jak w wyroku, przyznając prawo do emerytury od daty złożenia przez wnioskodawcę wniosku o przyznanie emerytury, tj. od 11.05.2016r.